

Frågor om Ryhti-förändringsstödet som ställts vid evenemangen Vad förändras 2023

Allmänt

Det känns som om det på ministeriernas webbplatser eller i Finlex är svårt att hitta information om när själva områdesanvändningslagen är uppdaterad lagakraftvunnen lagstiftning. Kan du upprepa ärendet. / Om områdesanvändningslagen finns i Finlex i den aktuella delen av lagstiftningen är den säkert i kraft. Ändå står det genom hela lagen "... träder i kraft den 1.1.2025. Den tidigare formuleringen lyder:". Nu är det svårt att förstå var MBL upphör och områdesanvändningslagen börjar.

I Finlex är det fråga om ett sätt att ändra alla paragrafändringar och lagens rubrik i den uppdaterade författningen redan innan den träder i kraft. Man har gjorts så i flera år. Under ändringen har det lagts till en anmärkning om att ändringen träder i kraft senare. Därefter syns den fortfarande gällande formuleringen före ändringen. Vi håller dock med om att denna metod är dålig och vilseledande för rubriceringen, så Finlex ändrar praxis i detta avseende. Finlex ändrar i fortsättningen rubriceringarna först när ändringen träder i kraft och sätter in den nya rubriceringen som en redaktionell anmärkning under den gamla med anmärkningar om ikraftträdandet.

Hur har säkerhetsfrågorna skötts? Det vill säga användarrättigheter. Vem har rätt att använda uppgifterna i datasystemet för den byggda miljön?

Det mest omfattande datainnehållet är avsett endast för myndigheter. Spridningen av information ur datasystemet för den byggda miljön hanteras med användarrättigheter som fastställs beroende på situationen. Rättigheter på olika nivåer kan delas ut till exempel till myndigheter, konsultföretag inom planläggning eller forskare. Man ansöker alltså om användarrätt till datasystemet och användningen kan vid behov följas upp via loggar.

Denna förändring tar upp mycket av kommunens personalresurser. Ingår kostnaderna för kommunens personalresurser i understödsfinansieringen?

Man har också förberett sig på personalkostnaderna, men beloppet har ännu inte fastställts. Man litar på kommunens bedömning i understödsansökan och bedömningarna jämförs med andra kommuners ansökningar.

Finns det någon bedömning av hur mycket det manuella kontorsarbetet kommer att öka? Hur kan kommunen förbereda sig på behovet av personalresurser?

Under övergångsperioderna medför reformen extra arbete. Ökningen av manuellt arbete har inte bedömts. Verksamhetssätten förnyas och systemen uppdateras, vilket i början kan innebära arbetskrävande mellanfaser. En drivkraft för digitaliseringen av den byggda miljön är att minska myndigheternas manuella arbete. I målbilden rör sig informationen så automatiskt som möjligt längs gränssnitten.

Är det möjligt att i och med kommande ändringar i bygglicensiering få understöd för kommunens ändringsarbete? Tjänsteleverantörerna uppdaterar sina egna tjänster och antagandet är att kostnaderna, åtminstone de av engångsnatur, ska betalas av kommunen?

Understöd är tillgängligt. Den första fasen i partnertestningen är ansöka om understöd, men därefter är det också möjligt att få understöd för utbildningar, systemändringar och andra kostnader med direkt anknytning. Partnertestningens resultat kommer att vara alla till fördel. Även om en kommun inte kan delta så har den nytta av resultaten.

Kan man delta i partnertestning endast i fråga om licensiering eller planläggning, inte i fråga om båda?

Ja, på ansökningsblanketten finns alternativ för deltagande i någondera eller båda.

Kan man delta endast i en del av testningarna eller måste man delta i alla?

Kommunen och Syke kommer överens om vad som testas och i vilken omfattning.

Om kommunen överväger att byta ut planläggningsinstrumentet i detta sammanhang, står det då i strid med deltagandet i partnertestningen?

Situationen kan i praktiken vara utmanande med tanke på deltagandet i testningarna. Situationen hindrar dock inte att man ansöker om understöd för partnertestning. Därför lönar det sig att diskutera ärendet med en eventuell ny systemleverantör. Om systemleverantören byts ut mitt under partnertestningen ska detta meddelas skriftligen till den som beviljat understödet. Ändring och fortsättning av projektet förhandlas med den som beviljat understödet.

Kan stödet användas för att sätta upp och underhålla Informationsleden?

Organisationer som sköter lagstadgade uppgifter är skyldiga att använda tjänsten. Detta innebär att statliga förvaltningsmyndigheter och ämbetsverk, inrättningar och affärsverk samt kommunala myndigheter ska använda Informationsleden för att överföra information. Användningen av Informationsleden har varit lagstadgad för ovan nämnda organisationer sedan 2016. En del av kommunerna och landskapsförbunden har redan tagit Informationsleden i bruk. Därför skulle det vara ojämnt att ersätta ibruktage av Informationsleden för en del av kommunerna och landskapsförbunden.

Hur beslutar man i partnertestningen vem som gör och vad i utvecklingen? Vad ansvarar MM/Syke för, vad ansvarar systemleverantören för och vad ansvarar kommunen för? Hur fördelas kostnaderna?

Kommunen och systemleverantören kommer fram till lösningarna tillsammans. Utvecklingen stöds, men inte underhållet. Utvecklingskostnader får inte återkrävas. Systemleverantören kan inte ansöka om stöd, men i praktiken överförs stödet till systemleverantörens kostnader när kommunen eller landskapsförbundet förvärvar utvecklingsarbete.

Finlands miljöcentral ansvarar för utvecklingen av systemet och styrningen av partnertestningen.

Miljöministeriet beviljar understöd för samskapande i samband med partnertestningen. Kommunen och systemleverantören kommer överens om ansvaren när partnertestningen inleds. Ett villkor för beviljande av understöd är bland annat att åtgärderna helt eller delvis ska sikta på partnertestning och ibruktage av datasystemet för den byggda miljön.

Uppgifterna om byggprojekt håller uppenbarligen på att utvidgas. Ingår de ändringar i systemen som de utvidgade uppgifterna om byggprojekt förutsätter i de kostnader som kommunerna ersätts?

Det är fråga om en ändring som krävs enligt lag, så ändringarna ingår i de kostnader som ersätts.

Att spara information via systemet eller via informationsleden, är informationsleden alltså ett alternativ eller ska den skötas så att vi har en sådan suomi.fi?

Kommunen ska använda Suomi.fi-informationsleden så att den via gränssnittet kan skicka information till datasystemet för den byggda miljön. Om kommunen alltså har ett eget system som kan skicka uppgifterna via gränssnittet till Ryhti-systemet, då överförs informationen via Informationsleden. Kommunens datasystemleverantör kan erbjuda en Informationsledsförbindelse. Det lönar sig också att kontrollera om kommunen redan har tillgång till Informationsledens anslutningsserver för att förmedla andra uppgifter.

Kan även kommuninvånarna titta på material som sparats i datasystemet i olika planskeden?

Planens olika skeden finns till påseende. När kommunen har lämnat in material till Ryhti-systemet i förslags- eller utkastskedet kan kommuninvånarna se det. Om kommunen till exempel lägger fram planen i förslagsskedet, kan man se materialet i Ryhti. Man kan också återkomma senare för att se materialet för de olika skedena i en enskild plan. Verksamheten har ännu inte planerats exakt för karttjänstens del, som publiceras först 2024.

Om kommunen så önskar kan den också föra in utredningar om planerna i datasystemet. Har man för dessa "valfria" material en tanke om t.ex. förvaringstiden för dem och kan man söka utredningar i datasystemet med sökord, områdessökning eller t.ex. enligt år då de upprättades? I bakgrunden finns alltså en tanke om att kommunen kunde avstå från sitt eget system för lagring av utredningar och övergå till att utnyttja de uppgifter som sparats i RYHTI.

Man har tänkt att utredningar kan bifogas och att de följer med planuppgifterna. Man har också funderat på permanent förvaring. Sökfunktionerna är ännu under arbete i detta skede. Enligt uppgifter från projektchef Seija Longa funderar de tekniska utvecklarna just på sökfunktionerna i bilagorna, det vill säga hur sökningen kan begränsas till exempel utifrån tid eller nyckelord. Inga beslut har ännu fattats, så kommentaren går vidare till utvecklingsteamet. Tack!

Får bilagorna mängd- eller storleksbegränsningar?

Detta har man ännu inte löst i definitionsarbetet. Avsikten är att det ska vara möjligt att införa ett stort antal olika material i systemet.

Med vilken tidtabell får man gränssnittsdefinitioner? Kan man delta i detta arbete?

De första gränssnittsbeskrivningarna färdigställs nu i delar under sommaren. De företag som utvecklar kommunernas system och gör ändringar i kommunsystemen drar mest nytta av beskrivningarna.

Kan informationssystemleverantören begära betalning för konverteringen av det nuvarande materialet till den nya datamodellen, även om själva informationssystemstrukturen är tillgänglig gratis i systemet? Om ja, kan man få understöd för detta utan att man är de första som deltar i partnertestningen? Om det datasystem som kommunen använder redan är i datamodellform kan datasystemet inte ändras till Ryhti-format utan att även det nuvarande materialet konverteras. Sättillvida medför lagstiftningen också behov av konvertering och de borde vara berättigade till understöd. Det kan säkert inte finnas två olika strukturer i ett system som grundar sig på kommunens datamodell

Nuvarande material behöver inte ändras till datamodellform. Situationen är aktuell i vissa kommuner. Ändringen kan göras på två grundläggande sätt, antingen så att hela datalagret förnyas eller så att datalagret i det gamla formatet flyttas till det nya formatet i det nya datalagret. Ett lättare alternativ är att behålla det nuvarande i det gamla formatet och datalagret, men omvandla det till nytt format med hjälp av en omvandlingstavla när den skickas utåt. Detta kan ibland orsaka konverteringsfel eller så innehåller materialet inte allt innehåll i informationen som nu är i nytt format. Denna praxis har till exempel använts i genomförandet av Inspire. Även i det här alternativet måste man parallellt utveckla ett nytt datalager som stöder den information som är i nytt format. På längre sikt kan det vara svårt att upprätthålla två parallellt. Systemleverantörerna funderar säkert också på alternativ för kommunerna, t.ex. om det nya programmet ska koda och köras ner helt och hållet eller om det ska uppdateras lättare för att stöda det nya. Man kan ansöka om att få delta i partnertestningen med denna större förändring och det vore lönsamt att testa det alternativet och även att andra kommuner drar nytta av det. Om detta inte görs nu i partnertestningen kan det i framtiden vara möjligt att få understöd för det så att även andra kommuner drar nytta av det. Det vore dock bra att göra detta redan i det första skedet av partnertestningens samskapande och inte först via enskilda kommuner när ibruktagandet har inletts.

Inlämnande av beslut, tänk om det kommer besvär, begäran om omprövning e.d., borde man vänta tills beslutet har vunnit laga kraft och skicka information först efter det?

Uppgifter om besvären skickas till datasystemet. I ett planprojekt syns till exempel informationen som ett skede, dvs. en livscykeluppgift.

Vad händer när tillstånden går ända till domstol, t.ex. förvaltningsdomstolens beslut, eller tar rättsinstansens besluten? Behöver de föras alls?

Preciserar i förordningen.

Planläggning

Kommer det en sökning i datasystemet, med vilken man kan söka efter vissa planbestämmelser och exempel på hur de används?

Ja, det är möjligt att undersöka planbestämmelser av samma typ, bl.a. genom tidsmässiga och regionala avgränsningar. Även ämnesordssökning planeras.

Vad är livscykeläge?

Kodsystemet Livscykelns läge (Elinkaaren tila) beskriver 14 möjliga lägen där planen kan befinna sig i under de olika skedena av dess livscykel:

- Planlägningsinitiativ
- Anhängiggjorda
- Beredning
- Planförslag
- Justerat planförslag
- Godkänd plan
- Omfattas av rättelseuppmaning
- Överklagad
- Delvis giltig
- Giltig
- Upphävd
- Annullerad
- Förfallen
- Förkastad

Informationen om planens skede sparas i systemet. De olika skedena presenteras med kodsystem.

Livscykeln beskriver planprocessens skede. Målet är en automatisk uppdatering allteftersom informationen ändras och uppdateras i kommunens eget system.

Vad gör man i en situation där planprocessen avbryts? Finns det ett livscykeläge för den?

Det finns inget eget livscykeläge. Om processen avbryts bevaras den senaste ändringen i planens livscykel tills en ändring görs i den.

Hur fungerar förändringar i livscykeläget när det förekommer motgångar i processen?

Planen kan återställas till föregående skede, till exempel från förslagsskedet till beredningsskedet.

Hur omvandlas en plan som utarbetats med planeringsprogram och som på skärmen är läsbar för människor till en maskinläsbar kod? Finns det någon programvara där emellan?

En plan i datamodellform utarbetas även i den andra riktningen, dvs. först utarbetas den i datamodellform och av den görs sedan en visuell presentation som är läsbar för människor. Förutom i praxis syns förändringen i tankesättet med vilket man utarbetar planer.

Om annat material utöver plankartorna införs i plandatasystemet, t.ex. planbeskrivningar, ska de vara i tillgängligt format? Eller förs de in i det format i vilket de för länge sedan gjordes?

Tillgänglighetskraven gäller nya planbilagor, så de ska vara tillgängliga.

Det lönar sig dock att beakta att plankartorna inte omfattas av tillgänglighetskraven. Digitaliseringskraven gäller inte gamla plankartor. I VOOKA-projektet görs ett index för de yttre gränserna av planerna och plankartorna, och det övriga materialet fogas till avgränsningen i digitalt format.

Om upprättaren har upprättat dokumenten i tillgängligt format, överförs de också i tillgängligt format till datasystemet Ryhti?

Ja, då är samma tillgängliga fil även tillgänglig i datasystemet för den byggda miljön. Omvänt också så att eventuella tillgänglighetsproblem i filen följer med till det riksomfattande datasystemet, dvs. de kan inte korrigeras där emellan.

Vet ni vilka systemleverantörer som deltar i Kaatio-projektet?

Arkance Systems, Sweco, Symetri, Gispo, Sitowise, CGI, ESRI och Trimble.

Planen kan innehålla flera markanvändningsområden och flera paragrafer. Alla paragrafer gäller inte alla markanvändningsområden. Hur anvisas de rätta paragraferna för rätt markanvändningsområden i datamodellform?

De områden som reserverats för ett visst användningsändamål uttrycks som egna planobjekt, till vilka en planbestämmelse som anger områdesreserveringens användningsändamål fogas. I planer som utarbetats enligt plandatamodellen kommer paragraferna alltså att vara planbestämmelser för vilka den som utarbetar planen ska definiera vilket planobjekt de gäller: är det uttryckligen fråga om en "bestämmelseparagraf" som hänför sig till markanvändningsområdet eller till exempel bestämmelser som gäller endast vissa tomter, varvid de ansluts till de planobjekt som beskriver dessa tomter. I datamodellen är det dessutom möjligt att foga allmänna bestämmelser som gäller hela planen.

Hur och vem kopplar paragraferna till plankartans markanvändningsområde? Planen kan innehålla flera markanvändningsområden och flera paragrafer. Alla paragrafer gäller inte alla markanvändningsområden. Hur anvisas de rätta paragraferna för rätt markanvändningsområden i datamodellform?

Planobjekten kan indelas med tilläggsuppgifterna "huvudsakligt användningsändamål" och "delområde". De områden som anges i tilläggsuppgiften "huvudsakligt användningsändamål" kan inte skära varandra, men delområdena kan överlappa områdesvisa objekt som skär varandra med områdesreserveringar och andra delområden.

Syftet med typ av tilläggsuppgift-koderna "delområde" och "huvudsakligt användningsändamål" är att man från alla områdesliknande objekt i planen ska kunna särskilja de objekt som bildar områdesreserveringar, dvs. som har fått ett huvudsakligt användningsändamål och de objekt som har något annat användningsändamål och som alltså ges "delområde" som tilläggsuppgift. Detta har ansetts viktigt eftersom delområdena kan överlappa områdesreserveringar och andra områdesliknande objekt, dvs. delområden, medan det samma inte gäller för områdesreserveringar. I fråga om linjeformiga och punktformiga planobjekt har man inte identifierat något behov av att göra en åtskillnad mellan det huvudsakliga användningsändamålet och det övriga användningsändamålet. Därför har termen delområde ansetts vara lämplig.

Hur och i vilket skede fastställandet av markanvändningsområden sker beror på programleverantörens avgörande.

Hur går man till väga med planmaterialet i processens olika skeden?

För varje skede i planprocessen skickas en ny version till det riksomfattande systemet. Detta är fallet även om materialet i princip är exakt detsamma som i det tidigare skedet. På så sätt får man ett eget informationsmaterial till exempel om förslaget och den godkända versionen.

Hur fungerar uppföljningen av historien i praktiken? Om det sker flera små planändringar, kan man ändå granska objektets hela historia?

Frågan har begrundats med tanke på systemet. Avgränsningarna för ärendet och planen skulle kunna vara separata så att all historisk information är tillgänglig. Frågan utvecklas fortfarande.

Benämns det material som ska exporteras på något sätt?

I metadata kommer det nog information om dokumentets namn och typ "utredning" eller "plankarta". Många slags filformat är möjliga, t.ex. videor.

När PDB (plan för deltagande och bedömning) uppdateras och förs till Ryhti, finns då endast den uppdaterade PDB eller även den/de ursprungliga PDB:erna kvar i Ryhti?

Alla versioner blir kvar i systemet. Som standard visas den senaste versionen, men det är också möjligt att granska och söka äldre versioner.

Utlåtanden kommer inte hit, utan begäran om utlåtande skickas den här vägen och utlåtandet kommer sedan som förut till e-posten?

Begäran om utlåtande går till på samma sätt som tidigare. Utlåtandena kommer direkt till kommunen. I begäran om utlåtande kan man hänvisa till det material som finns i Ryhti-systemet. Materialet kan alltså hämtas direkt från Ryhti-systemet.

Hur är det meningen att pdf-bilagor och handlingar i anslutning till planerna ska bifogas: Som PDF som ska sparas i Ryhti eller som länk till kommunens egen webbplatsläge? T.ex. KAATIO-projektets QGIS-verktyg fungerar med länkar.

Bilagorna importeras i PDF-format. Inga länkar till kommunernas egna platser, eftersom de på lång sikt kan ändras eller länkarna går sönder.

Hur är det meningen att lagringen av dokument ska "automatiseras" i Ryhti? Verktöget för att producera en plan i datamodellform gör eventuellt att det inte är möjligt att spara en pdf i datamodellen i sig, utan man måste använda en url-hänvisning.

Systemleverantören avgör hur detta kan genomföras.

Blev detta ändå länkat till USPA-systemet? När våra (NTM) registratorskontor inte hämtar material via länkarna.

Länkning till USPA är på kommande. UF-centret förbereder sig för integrationen, men de kan inte främja detta förrän det finns gränssnittsbeskrivningar för Ryhti-systemets informationstjänster.

Hur är det med planändringarna? Om användningsändamålet ändras och beteckningen överförs i visualiseringen, även om den förblir densamma i datamodellen. Om riktningen av visualiseringen försvinner, försvinner då också visualiseringen eller blir den nära rätt ställe.

När planen förändras ändras också beteckningarna på samma sätt som för närvarande. Beteckningarna ska riktas på nytt så att föreskriften kan riktas ordentligt.

Visualisering?

Definitionen av visualisering pågår fortfarande. Preciserar i beredningen av förordningarna. Målet är att hålla plankartan likadan som den är nu och därmed lätt för fullmäktige och andra slutanvändare att tolka.

I datamodellen lyckas placeringen av planens "text" helt ok, men om texten i geotiffen i den tidigare planen hamnar under den plan som ska ändras, som också är en geotiff, "täcker" det texten i tiffen. Har man funderat på detta problem?

Man är medveten om problemet, men man har ännu inte hittat någon lösning. Tack för kommentaren!

Är det alltså nödvändigt att skicka i GeoTIFF-format utöver att skicka i datamodellform? Skulle man inte kunna skapa en aktualitetsplan av material i datamodellform?

GeoTIFFer behövs för att skapa komprimerade WMTS- eller OGC API Tiles-gränssnitt. GeoTIFF har att göra med att man vill presentera planerna likadana som de har godkänts i kommunerna. Eftersom kommunerna kan använda visualiseringar som skiljer sig något från varandra för att förbättra läsbarheten för människor. Det är inte ändamålsenligt att tvinga kommunerna att använda på förhand tvingade stilar.

Kommunerna har även hittills delvis fattat egna beslut om visualiseringen, särskilt på grund av planens läsbarhet. Och en plan med rättsverkningar är åtminstone för närvarande uttryckligen det dokument som kommunen beslutat om och som i allmänhet är en PDF.

Finns det krav på 3D-modellen i Ryhti-systemet? Finns det ett visst program eller filformat i vilket 3D-modellen ska skickas till datasystemet?

Man kan också föra in 3D-modellen i anslutning till planen i Ryhti. I plandatamodellen som ligger som bakgrund finns en plats för "övrigt planmaterial". Det finns åtminstone inte ännu någon avgränsning för filformatet, eftersom man inte har kommit så långt i det tekniska utvecklingsarbetet. Man kunde också föra in en video av 3D-modellen som det skulle vara lättare för deltagarna att öppna.

Har 3D-tomter beaktats?

Ja, de har beaktats.

Hur ämnar man avstämman de permanenta planbeteckningarna mellan de nuvarande planbeteckningarna i Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem och kommunens planregister? I praktiken finns det många skillnader redan för närvarande.

Ryhti-systemet ger en permanent planbeteckning för planen som är läsbar för människor. Samtidigt kan man dock också skicka kommunens egen kod till systemet, varvid sökning med båda koderna lyckas. Även i VOOKA-projektet förvaras kommunernas ursprungliga planbeteckningar i materialet, även om man strävar efter att få en riksomfattande permanent planbeteckning för varje plan.

Planer som utgår från markägaren?

Avsikten är också att de nya stranddetaljplanerna ska exporteras till Ryhti i datamodellform.

Vad ska lämnas in fr.o.m. 1.1.2029: uppgifter om planer som då är anhängiga eller uppgifter om planer som godkänts före det? Ska en plan lämnas in om den har godkänts före 1.1.2029 men ännu behandlas som besvär vid årsskiftet? Man kan tolka att planprocessen = förfarandet fram till godkännandet, besvärbehandlingen inte är en del av planprocessen.

Huruvida planprocessen drar ut på tiden är något man inte kan förutspå. Grundregeln är att processer som sträcker sig fram till 2029 ska föras in i datamodellform, men spelöga är det ändå bra att ha.

Hur är det då när planerna görs upp av en konsult, skickar konsulten planerna till Ryhti-systemet eller går de via kommunen?

Ett konsultavtal kan upprättas så att kommunen ger konsulten rätt att föra in planerna i Ryhti-systemet. Uppgifterna kan skickas antingen direkt från konsultens system eller via en laddningsanslutning avsedd för planer.

Tomtindelningar

Hur ska man i fortsättningen gå till väga i fråga om ändringar i tomtindelningen? Gäller inlämnandet av uppgifter även ändringar i tomtindelningen? Om så är fallet, vilken är tidtabellen för inlämnandet av dessa uppgifter och en eventuell övergångsperiod?

Ändring av tomtindelningen behandlas på samma sätt som planändring, dvs. uppgifterna lämnas in när processen är klar och godkänd. Övergångsperioden för tomtindelningarna är densamma som för planerna. Om kommunen har möjlighet att lämna in tomtindelningar i datamodellform redan före utgången av övergångsperioden är detta mycket rekommendabelt.

Har kodsystemen och datamodellen för den bindande tomtindelningen skapats så att kommunen i sitt datasystem kan utvidga dem till en riktgivande tomtindelning?

Den riktgivande tomtindelningen anges i plandatamodellen. Den bindande tomtindelningen görs som en egen datamodell.

Bygglov

Kommer en kontroll göras av systemet som kontrollerar kvaliteten på bygginformationen?

I detta skede får byggnadsuppgifterna ingen separat valideringstjänst, men en validering ingår i den när uppgifterna skickas via gränssnittet. Man säkerställer därmed att uppgifterna hittas och är i det format som man tillsammans kommit överens om. Det finns ingen separat kontrolltjänst för IFC-modellen.

Var det ännu så att det är möjligt att förbättra uppgifterna för enskilda egenskaper, dvs. man är inte tvungen att uppdatera alla uppgifter på samma sätt som i nuläget.

Kommunen ska lämna in alla uppgifter om byggnaden, men uppgifterna kan vara bristfälliga om det är fråga om en gammal byggnad. Kommunen kan hämta uppgifterna om byggnaden från datasystemet för den byggda miljön för eget bruk. Om kommunen i detta skede upptäcker brister kan uppgifterna om byggnaden ändras och nya uppgifter skickas till det riksomfattande systemet.

Finns det information om vilken beredskap andra myndigheter har att behandla (ge utlåtande om) bygglov som sökts med datamodellen? T.ex. IFC-modell.

Beredskapen utvecklas när man går vidare.

Hur fungerar små byggprojekt i anslutning till kraven på datamodeller?

I små byggprojekt där planeringen inte nödvändigtvis görs i datamodellform ska man inte vara skyldig att lämna in datamodellen som en del av tillståndsansökan. Även detta preciseras i och med förordningarna.

Även här sades det att övergången till användningen av byggnadsdatalogret sker kommunvis och att tidpunkten avtalas kommunvis. När börjar man avtala om detta? Eller kan kommunen meddela någonstans efter att de gjort en bedömning av när den kan övergå till att använda datalogret för byggnadsuppgifter?

Det finns ännu inga uppskattningar av tidtabellen för övergången. Det beror i hög grad på hur kommunerna ser på ärendet och har beredskap för övergången.

Är det redan klart när den inledande laddningen av byggnadsuppgifter från BDS till Ryhti ska göras? Det skulle vara bra att i god tid informera kommunerna om den exakta tidpunkten.

Den inledande laddningen av byggnadsuppgifterna görs senast på hösten. Uppgifter som ändras efter det fås via ändringsgränssnittet från BDS till datasystemet för den byggda miljön. Detta påverkar ännu inte kommunernas process, utan kommunerna övergår till att senare skicka uppgifter till datasystemet för den byggda miljön i stället för till BDS. Denna takt påverkas av kommunens beredskap inför förändringen och även av det egna önskemålet gällande tidtabellen.

Det kan finnas brister i uppgifterna. Det finns ingen skyldighet att göra korrigeringar, men det är möjligt att korrigera uppgifterna.

Integreras sökningen av byggnadsbeteckning i bakgrundssystemet eller går här två program parallellt?

Hur är det med den permanenta lägenhetsbeteckningen, ska även den sökas där. För närvarande kan den sökas först efter tillståndsbeslutet, hur kommer det vara i fortsättningen?

När kommunen har övergått till att använda datasystemet för den byggda miljön hämtas den permanenta byggnadsbeteckningen och lägenhetsbeteckningen från datasystemet för den byggda miljön.

Sker även tillstånd för miljöåtgärder så här?

Ja. Tillstånd för miljöåtgärder ingår i detta första skede.

Var tanken här alltså att t.ex. byggnadsuppgifterna skulle överföras från en kommun till Ryhti via ett enda system? Vad grundar sig detta på? (Hos oss visade det på basis av den egna preliminära granskningen att dataöverföring endast med avseende på byggnadsuppgifter kan behövas från tre olika system till Ryhti.)

Kommunregistret har ansetts vara det viktigaste stället dit byggnadsuppgifter skickas, men det finns säkert skillnader mellan kommunerna. Jag skulle diskutera ärendet med systemleverantörerna och därigenom söka en lösning.

Hålls byggnadsordningen i datamodellform i kommunens system och delas till Ryhti eller hur går det till?

En byggnadsordning i datamodellform ingår i planerna för vidareutvecklingen av systemet. I detta första ibruktagningsskede hämtas byggnadsordningen ännu inte i datamodellform till systemet. Endast en maskinläsbar PDF-fil (icke skannad bild e.d.) stöds.

Förnyande av byggnadsordningen, är enhetliga riktlinjer/modeller på kommande.

Det finns en egen datamodell för byggnadsordningen, men jag anser att den inte tar ställning till dess innehåll, dvs. om man behöver enhetliga riktlinjer borde man säkert göra någon typ av anvisningar för det. <https://tietomallit.ymparisto.fi/rakennusjarjestys/v1.0/>

Är vokabulären och begreppen också riksomfattande och gemensamma för byggnadsordningarna?

Ja, detta är målet.

Kan man skapa byggnader för MDB på samma sätt som för närvarande när det till exempel finns gamla olovliga byggnader?

Det går att anmäla uppgifter om olovligt byggda byggnader, vilket man hittills har gjort med MDB.

Nu när allt finns i Lupapiste, ska de alltså skickas någonstans separat? Skulle Ryhti kunna integreras i Lupapiste? Detta kommer ju att öka arbetsmängden absurdt mycket?

Lupapiste innehåller inte allt datainnehåll som krävs och används inte i alla kommuner. Lupapiste är med och utvecklar datasystemet och målet är att få dataöverföringen att fungera så automatiserat som möjligt och på så sätt minska arbetsmängden (ingen onödig dataöverföring t.ex. från Lupapiste till kommunregistret och vidare därifrån).

Uppgifter om tillståndsbeslut ska lämnas in, behövs ett beslutsutdrag? Tar det all information eller vissa boxar? T.ex. vad som har skrivits i syneprotokollet

Beslutet i pdf-format, informationsinnehållet preciseras till övriga delar ännu i och med förordningarna.

När tillstånden går ut och de förfaller i registret, ska de göras separat i Ryhti eller syns de automatiskt där?

När det i kommunens register framgår att ärendet har förfallit, borde detta också synas i Ryhti. Kommunen fungerar alltså som tidigare, i fortsättningen skickas uppgiften om att ärendet förfallit till Ryhti i stället för till MDB.

Enligt den nya byggnadslagen behöver andra byggnader än bostadsbyggnader på 29 m2 inte tillstånd. Byggnadstillsynen kan alltså inte lämna uppgifter om dem. Blir de utan byggnadsbeteckning och informationsförmedling till registren, bl.a. till skattemyndigheten?

Den fastighetsskatteskyldiga är skyldig att årligen lämna in byggnadsuppgifter som hänför sig till fastighetsskatten till skattemyndigheten. Från Ryhti-systemet får kommunerna tillgång till Skatteförvaltningens byggnadsuppgifter, kommunens byggnadsuppgifter och uppgifter som identifierats via KMTK. Då kan man identifiera skillnader och vidta korrigerande åtgärder i kommunerna.

Hur är det i fråga om utvidgningar, ska stambyggnaden göras till en datamodell eller räcker det att endast utvidgningen finns som datamodell?

Om man avser en plan i datamodellform räcker det med datamodell för utvidgningen.

Byggnadsinformationen finns i kommunerna även för gamla byggnader i datamodellform, dvs. som strukturerad

Kan det gå så att människor börjar bygga flera byggnader på under 30 kvadratmeter och koppla ihop dem till exempel med tak och på så sätt kringgå tillståndsövervakningen?

Av dessa kan man förmodligen inte förvänta sig något omfattande problem. Ett utrymme som byggs för det huvudsakliga användningsändamålet skulle säkerligen inte börja byggas så där, så det är snarare fråga om en eventuell tillbyggnad. Byggrätten begränsas dock genom planbestämmelser, byggnadsordning e.d., så tomten kan inte byggas full med byggnader. Men byggandet i fråga kommer garanterat att bli vanligare och i viss mån kan det leda till problem för efterkontrollen.

Kan ni precisera lite vad datamodellen innebär i samband med inlämnandet av syneuppgifterna (inledande möte, lägesyn osv.)? Måste t.ex. uppdaterad BIM alltid lämnas in enligt hur byggarbetet framskrider?

Nej, det måste man inte. På dian (processbeskrivning) avses att information om tidpunkten för och genomförandet av synerna skickas till systemet. Byggnadens datamodell lämnas in uppdaterad först när det är fråga om en slutförd utfallsmodell.

Ett avgörande om planeringsbehov och undantagsbeslut jämte bilagor skickas ändå till NTM-centralen. Slutar man alltså med det här? Regionförvaltningsverkets miljö tillstånd är likaså viktiga för oss.

Bilagorna till undantagsbeslutet skickas till Ryhti. Avgörandet om planeringsbehov slopas.

Hur är det med rivningstillstånd, hittills har man från MDB varit tvungen att separat riva byggnaden?

I fortsättningen räcker det att informationen uppdateras i Ryhti-systemet, varifrån den går vidare till andra myndigheter.

Och när rivningstillstånd har beviljats och anmälts (nuförtiden till MDB), men byggnaden inte rivs?

Om ett projekt ställs in är situationen den samma i registret som före rivningstillståndet. En byggnad "raderas" från registren först när en så kallad slutsyn har förrättats.

Rör sig informationen från NTM, Skatteförvaltningen och andra myndigheter också till Ryhti-systemet och därmed till kommunens förfogande?

Detta är målet, och åtminstone Skatteförvaltningens uppgifter kommer att stå till kommunens förfogande. Möjligheterna att ansluta sig till andra myndigheters system utreds.

Påverkar ändringen gamla beviljade tillstånd? Måste man börja digitalisera arkivet?

Ändringarna gäller inte tidigare ansökta och beviljade tillstånd. Basuppgifter om byggnader hämtas från MDB:s

Ska beslut om undantagstillstånd och avgöranden om planeringsbehov också skickas till datasystemet? Och vilken är den eventuella deadline/övergångsperioden för inlämnandet av dessa uppgifter?

Ja, även beslut om undantagstillstånd skickas till datasystemet och områden i behov av planering. Byggnadslagen innehåller en övergångsperiod för inlämnande av uppgifter fram till 1.1.2028, men byggnadslagen träder i kraft 1.1.2025. För att skicka in ett område i behov av planering införs en skyldighet enligt lagen om datasystemet för den byggda miljön. Lagen träder i kraft den 1.1.2024, men man måste börja lämna in uppgifterna senast den 1.1. 2029.

Varför har man beslutat att hämta undantagsbesluten från SYKE:s system som utgångsuppgifter även i de fall där kommunen har bättre uppgifter?

Basuppgifterna tas från GISALU även om man är medveten om att kommunen kan ha bättre uppgifter. Kommunen kan också om den så önskar skicka uppgifter om undantagsbesluten till Ryhti, det finns inget hinder för det.

Behövs en datamodell för byggprojekt skickas till RYHTI-datasystemet utifrån stadsmodellen? Ska en stadsmodell utarbetas med ett visst program?

Justeras med förordningar. Mer information kommer senare.

Excel-baserat inlämnande av uppgifter. Hur skickas de nya bilagor och uppgifter som krävs till Ryhti? Kommer denna funktionalitet att införas i befintliga system?

Detta genomförande avgörs av systemleverantören. Målet är att få en direkt gränssnittsbaserad dataöverföringsförbindelse från kommunsystemet till Ryhti-systemet.

Information om den byggda miljön: fokuserar den på byggnader? Hur är det med tillståndsprocesserna/datamodellerna på infrastruktursidan, ingår de? Hur är det med ifc-modellerna för reparationsbyggande, ändringar sker under byggprocessen.

Åtminstone nu koncentrerar sig det första skedet på byggnaderna och infrastruktursidan har ännu inte planerats med i detta system. För reparationsbyggandets del uppdateras ändringarna i IFC-modellerna i samband med inlämnandet av utfallsmodellen.

Om fastighetsförmedlaren söker uppgifter i Ryhti-systemet, kan det finnas skillnader mellan kommunens och MDB:s uppgifter, vilka uppgifter ser fastighetsförmedlaren?

Byggnadsuppgifter hämtas som underlag till datasystemet för den byggda miljön från MDB:s befolkningsdatasystem. Fastighetsmäklaren ser den öppna delen av dessa uppgifter. Kommunen kan om den så önskar förbättra de uppgifter som ursprungligen kom från MDB.